

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej World Union of the Home Army Veterans

Zarząd Główny
ul. Zielna 39,
00-108 Warszawa,
Headquarters

Organizacja Pożytku Publicznego
PKO BP SA III O/WARSZAWA
74 1020 1097 0000 7802 00017764

e-mail: biuro@armiakrajowa.org.pl
tel. (0-22) 620 12 85 fax (0-22) 625 69 76

Wiadomości nr 21/76/ – maj 2010

IX Zjazd Delegatów Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej - Nadzwyczajny

Fot: Małgorzata A. Nowacka

W dniu 15.05.2010 r. w Centrum Edukacyjnym Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego odbył się IX Zjazd Delegatów ŚZZAK – Nadzwyczajny, zwołany w związku z tragiczną śmiercią w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem Prezesa ZG ŚZZAK śp. **Czesława Cywińskiego**.

Obrady otworzył Prezes Rady Naczelnej ŚZZAK Kol. **Tadeusz Michalski**, który po wprowadzeniu sztandaru Związku przywitał serdecznie wszystkich zebranych.

Na Przewodniczącego Zjazdu został wybrany

Bogusław Ujma (Wiceprezes Rady Naczelnej ŚZZAK), natomiast zastępcami zostali: **Wiesław Ratajski** (Wiceprezes Rady Naczelnej i **Leszek Żukowski** (członek Rady Naczelnej ŚZZAK), a sekretarzem: **Jerzy Józwicki** (członek Rady Naczelnej). Po przyjęciu porządku oraz regulaminu obrad, Delegaci przystąpili do wyboru Komisji Zjazdowych. W wyniku dyskusji i osób zgłoszonych z sali ustalono następujące składy komisji, które ukonstytuowały się następująco:

KOMISJA MANDATOWO-WYBORCZA

Kol. **Zbysław Raczkiewicz** (Prezes Okręgu Łódź) – Przewodniczący,

Kol. **Zbigniew S. Olesiak** (Wiceprezes Rady Naczelnej) – Wiceprzewodniczący,

Kol. **Włodzimierz Mikuć** (Główny Sąd Koleżeński) – Sekretarz,

Kol. **Włodzimierz Czerniewski** (Okręg Małopolska) – członek,

Kol. **Czesław Wójtowicz** (Główny Sąd Koleżeński) – członek.

KOMISJA SKRUTACYJNA

Kol. **Piotr Kurek** (członek Prezydium ZG) – Przewodniczący,

Kol. **Kazimierz Czaplo** (Okręg Białystok) – Wiceprzewodniczący,

Kol. **Henryk Józefowski** (członek Rady Naczelnej) – Sekretarz,

Kol. **Jan Cierliński** (Okręg Warszawa-Powiat) – członek,

Kol. **Eligiusz Jańczyk** (Okręg Podkarpacki) – członek,

Kol. **Kazimierz Wach** (Okręg Toruń) – członek,

Kol. **Henryk Wojda** (Okręg Łódź) – członek.

Fot: Małgorzata A. Nowacka

KOMISJA UCHWAŁ I WNIOSKÓW

Kol. **Wojciech Targowski** (członek Rady Naczelnej) – Przewodniczący,
Kol. **Stanisława Bilobran** (Okręg Warszawa) – Wiceprzewodnicząca,
Kol. **Kazimierz Krajewski** (Prezes Okręgu Nowogródzkiego) – Sekretarz,
Kol. **Jerzy Kruppe** (Okręg Warszawa) – członek,
Kol. **Janusz Okoń** (Sekretarz Zarządu Głównego) – członek.

Fot: Małgorzata A. Nowacka

Następnie p.o. Prezesa ZG Kol. **Eugeniusz Wiszowaty** przedstawił Zjazdowi krótką informację o działalności śp. Prezesa Czesława Cywińskiego - od daty wyboru na stanowisko Prezesa Zarządu Głównego SZŻAK tj. od 19. 07. 2005 r. do dnia tragicznej śmierci w dniu 10.04.2010 r., Odczytał również protokół zdawczo-odbiorczy sporządzony według stanu na 31.07.2005 r.

Kolejnym punktem obrad Zjazdu był wybór Prezesa ZG. Przewodniczący Zjazdu Kol. Bogusław Ujma oświadczył zebranych, że uprawnionych do głosowania jest 127 Delegatów, z czego obecnych według list obecności 105

Delegatów. Poinformował również, że Komisja Mandatowo-Wyborcza sporządziła następującą listę kandydatów na Prezesa ZG do końca VIII kadencji:

1. kandydatura **Kol. Tadeusza Filipkowskiego**
2. kandydatura **Kol. Stanisława Krakowskiego**
3. kandydatura **Kol. Zygmunta Mogiły-Lisowskiego**
4. kandydatura **Kol. Stanisława Oleksiaka**

Ze względu na stan zdrowia i pełnione inne obowiązki Kol. Zygmunt Mogiła-Lisowski wycofał swoją kandydaturę, cedując swoje głosy poparcia na Kol. Stanisława Oleksiaka.

Po zakończeniu prezentacji kandydatów, Komisja Skrutacyjna wydała karty do głosowania i Delegaci przystąpili do tajnego głosowania.

Obrady wznowiono po przerwie, podczas której Komisja Skrutacyjna zliczała głosy. Przewodniczący Zjazdu odczytał protokół Komisji Skrutacyjnej i oświadczył zebranych, że zgłoszeni kandydaci otrzymali następującą liczbę głosów:

Tadeusz Filipkowski – 16 głosów
Stanisław Krakowski – 26 głosów
Stanisław Oleksiak – 60 głosów

Po odczytaniu wyników głosowania Przewodniczący Zjazdu oświadczył zebranych, że w wyniku tajnego głosowania, na stanowisko Prezesa Zarządu Głównego SZŻAK wybrany został **STANISŁAW OLEKSIAK**, co zostało przyjęte gromkimi oklaskami.

Nowo wybrany Prezes ZG podziękował za powierzone mu zaufanie, a następnie przedstawił pokrótce swoje plany jakie będzie chciał zrealizować do końca VIII kadencji.

Po dokonaniu wyboru Prezesa ZG, przystąpiono do wyborów uzupełniających skład Prezydium Zarządu Głównego VIII kadencji. W związku z tym, że Kol. **Zbigniew Mielczarek** złożył rezygnację z funkcji członka Prezydium ZG, Przewodniczący Kol. Bogusław Ujma przypomniał, że według statutu brakuje 1 członka Prezydium ZG oraz 6 zastępców. Zazaczył, że osoba, która zdobędzie największą liczbę głosów zostanie automatycznie członkiem Prezydium, natomiast pozostałe zastępcami członka Prezydium ZG.

Lista kandydatów do uzupełnienia składu Prezydium, sporządzona na podstawie kart zgłoszeniowych, jakie wpłynęły do Komisji Mandatowo-Wyborczej przedstawiała się następująco:

1. **Kol. Wojciech Barański** – nie wyraził zgody na kandydowanie

Fot: Małgorzata A. Nowacka

2. **Kol. Władysław Filar**
3. **Kol. Maciej Gąsiorowski**
4. **Kol. Anna Lewak**
5. **Kol. Józef Rell** – nie wyraził zgody na kandydowanie
6. **Kol. Ludomira Ryll**
7. **Kol. Hanna Stadnik**
8. **Kol. Stanisław Żytecki** – z powodu niespełnienia wymogów formalnych został skreślony z listy kandydatów do uzupełnienia Prezydium ZG.

Po dokonanej prezentacji kandydatów Kol. Eugeniusz Wiszowaty złożył formalny wniosek, aby głosowanie nad kandydaturami do uzupełnienia składu Prezydium odbyło się jawnie na każdego ze zgłoszonych kandydatów oddzielnie.

Decyzją większości głosów Delegatów, przyjęto głosowanie w trybie jawnym przy wyborze członków Prezydium ZG i zastępców Prezydium ZG. Ustalono głosowanie nad każdą kandydaturą oddzielnie większością głosów przy obecności kworum.

Ponieważ frekwencja na sali znacznie się zmniejszyła, przed głosowaniem Przewodniczący Zjazdu zarządził ustalenie ilości osób obecnych na sali. Było 59 obecnych Delegatów, tym samym stwierdzono możliwość przeprowadzenia ważnego głosowania. Zgłoszeni kandydaci otrzymali następującą liczbę głosów:

- Filar Władysław - za głosowały 44 osoby
- Gąsiorowski Maciej – za głosowały 24 osoby
- Lewak Anna – za głosowały 34 osoby
- Ryll Ludmira – za głosowało 14 osób
- Stadnik Hanna – za głosowały 44 osoby

W związku z tym, że dwóch kandydatów otrzymało tą samą liczbę głosów Przewodniczący Zjazdu zarządził ponowne głosowanie nad tymi kandydaturami. W ponownym głosowaniu, kandydaci otrzymali następującą liczbę głosów:

- Filar Władysław – za 31 osób
- Stadnik Hanna – za 32 osoby

Tym samym **na członka Prezydium ZG wybrano Kol. Hannę Stadnik.**

Pozostałe osoby, które uzyskały większość głosów w głosowaniu jawnym zostały wybrane na zastępców członka Prezydium ZG tj.:

- Filar Władysław
- Ostromecka-Lewak Anna

Fot: Małgorzata A. Nowacka

Fot: Małgorzata A. Nowacka

1. FILAR Władysław
2. GĄSIOROWSKI Maciej
3. OSTROMECKA-LEWAK Anna
4. RYLL Ludmira
5. STADNIK Hanna

IX Zjazd Delegatów ŚZZAK – Nadzwyczajny oprócz przeprowadzenia wyborów, na wniosek Rady Naczelnej podjął 2 Uchwały.

Uchwała Nr 1 dotyczyła nadania Koledze **plk Karolowi Perłowskiemu godność Honorowego Prezesa Rady Naczelnej ŚZZAK** w uznaniu Jego zasług. Obecny na sali w charakterze gościa Kol. Karol Perłowski serdecznie podziękował za przyznany mu tytuł.

W **Uchwale Nr 2** Delegaci doceniając zaangażowania w sprawy środowisk weteranów walk o niepodległość, wyrazili pełne poparcie dla kandydatury Pana dr Jana Stanisława Ciechanowskiego na stanowisko Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

(SK)

Stanisław Oleksiak

rocznik 1924. Spokojne dzieciństwo i wczesna młodość spędzona na podlaskiej wsi w Przeździatce. Wybuch wojny 1939 roku gmatwa – jak wszystkim w Polsce – życiowe plany, które układały się bardzo prosto: szkoła średnia – w 1939 roku zdał do drugiej klasy gimnazjum kupieckiego w Siedlcach – potem Szkoła Główna Handlowa i szeroko otwarty świat. Szansa nauki wykorzystana została na tyle, na ile pozwalał reżim okupacyjny. Szkoła Handlowa I-szego a potem II-giego stopnia o oficjalnym programie ściśle zawodowym uzupełniona była na tajnych kompletach z zakresu szkoły średniej. Mieszka na stacji w Siedlcach, ale do domu wyrывa się, jak tylko jest ku temu okazja. Oddycha tam atmosferą pracy niepodległościowej bowiem dwaj starsi

bracia Henryk – „Wichura” i Marian – „Sęp” po powrocie z kampanii wrześniowej wkrótce włączyli się do działalności konspiracyjnej. Wykonuje różne drobne zadania – ale dla niego niesłuchanie ważne – dostępne dla młodego chłopca. Był w konspiracji! Przewożenie meldunków, tekstów nasłuchów radiowych; w domu był zakonspirowany odbiornik radiowy, dzięki któremu odbierane były audycje radia francuskiego w Tuluzie w języku polskim. Teksty te drukowane były w pierwszym piśmie konspiracyjnym „Przedświt” w Obwodzie AK „Sęp-Proso” Sokołów Podlaski. W 1942 roku matura i już nic – poza troską matczyną – nie stało na przeszkodzie, by oddać się w pełni robocie w podziemiu. Z chwilą powołania w Obwodzie „Sęp-Proso” Kedywu – wcielenie w jego szeregi i niezapomniany nigdy moment żołnierskiej przysięgi.

Pseudonim „Kozic” oddaje poniekąd nastrój ducha 18-letniego młodzieńca, ale jest zarazem częścią herbu rodu Matki, podlaskiej szlachcianki, unitki.

Niezapomniane też doznania płynące z dotyku zimnej stali, pierwsze zachłyśnięcie się zapachem prochu. Udział w akcjach dywersyjnych, z których najbardziej bogate w przeżycia – to spalenie Urzędu Pracy - arbeitsamtu w Sokołowie.

Latem 1943 roku wymarsz z oddziałem partyzanckim Konfederacji Narodu na Ziemię Białostocką i dalej, za Niemen. Tam służba w 1-szej kompanii III bat. UBK 77 pp Armii Krajowej. Kompanią dowodził por. „Szczęsny” – Stanisław Karolkiewicz, zaś d-cą batalionu był por „Sablewski” – Bolesław Piasecki.

Już nie konspiracja a otwarta walka z okupantem; upojenie zwycięskimi bojami i satysfakcja operowania w wyzwolonym terenie, w lokalnej wolnej Polsce. Akcja „Burza” w Okręgach Nowogródzkim i Wileńskim i jej kulminacyjny moment – operacja „Ostra Brama” /wyzwolenie Wilna/ kończy w zasadzie żołnierską służbę – młodzieńczą przygodę. Armia Czerwona otacza, rozbija i rozbiera jednostki Armii Krajowej. Gorycz, zawód, poczucie bezradności ale i chęć odwetu – te doznania dominują. Idą transporty do łagrów, do Kaługi. „Kozic” szczęśliwie unika aresztowania. Po rozformowaniu III bat. W Puszczy Rudnickiej „Kozic” wraz z grupą kolegów postanawia wracać na rodzinne Podlasie. Tam zostaje skierowany przez swego dowódcę kompanii, por. „Szczęsnego” do dyspozycji komendanta Obwodu Bielsk Podlaski „Koryckiego”, który powierza mu dowództwo specjalnego oddziału dyspozycyjnego komendy. Formowanie oddziału pierwsze walki z UB i NKWD. 4 października 1944 r. poważnie ranny w potyczce z UB we wsi Perlejewo. Przebywa na leczeniu w szpitalu siedleckim, pod opieką niezapomnianej siostry Stanisławy – szarytki. Zostaje zadencjonowany. Aresztowany przez UB przechodzi śledztwo w gmachu przy ul. 1 Maja w Siedlcach, następnie więzienie, rozprawa „kiblowa” przed Wojskowym Sądem Rejonowym. Więzienie opuszcza w czerwcu 1945 roku. W lipcu tegoż roku jest już w Warszawie, gdzie służy pod dowództwem „Szczęsnego” w jednostce osłonowej komórki wywiadu „Pralnia II” pracującej dla Dowództwa Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Następuje ponowne aresztowanie. Wojskowy Sąd Rejonowy orzeka 10 lat pozbawienia wolności. Więzienie na ul. Rakowieckiej, we Wronkach, katorżnicza praca w kopalniach węgla w Sierszy Wodnej i Brzeszczach przez 2 lata. Na wolność wychodzi „warunkowo” – pracą w kopalni na ten „warunek” zasłużył – krótko przed Bożym Narodzeniem 1954 r. Wraca do Warszawy, do Matki. Spotyka Ją na ulicy w drodze z dworca. Niezwykły to traf i pełne radosnej ciszy było to spotkanie. Przystępuje natychmiast do pracy, którą otrzymuje dzięki przyjaciołom i położonym z czasów partyzanckich w bazie gospodarczej Stowarzyszenia PAX.

Baza gospodarcza Stowarzyszenia PAX była swoistym azylem dla wielu żołnierzy Polski Walczącej – Armii Krajowej, NSZ-tu, zarówno uczestników konspiracji cywilnej jak i wojskowej czasu okupacji niemieckiej i okresu walki z reżimem komunistycznym. Zatrudnienie w niej znalazło - bo taka była w tym względzie polityka Bolesława Piaseckiego, Prezesa Stowarzyszenia PAX – zatrudniać ludzi o takiej „zaszarganej” przeszłości. Można tu wymienić - i trzeba – wyższych oficerów i dowódców jak np. płk Wojciech Borzobohaty, Szef Sztabu Okręgu Kieleckiego AK, założyciel Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, płk Jan Zientarski, Komendant tego Okręgu, ostatni d-ca 27 Wołyński Dywizji AK mjr Tadeusz Sztumberk-Rychter "Żegota", płk Henryk Krajewski „Trzaska”, d-ca 30 Poleskiej Dywizji AK, Jerzy Rutkowski „Michał Kmita”, szef Tajnych Wojskowych Zakładów Wydawniczych i wielu, wielu innych.

Rozpoczyna także wcale nie łatwy dla niego okres adaptacji do życia na tzw. „wolności”. Odczuwa nieodpartą potrzebę „wyrównania” dystansu w stosunku do tych, którzy nie mieli „przerw w życiorysie”. Trzeba było ponownie robić maturę a następnie studia. Na wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego uzyskuje tytuł magistra. Towarzyszy temu uczucie ogromnej ulgi, satysfakcji z pokonania wielu trudności.

Jesienią 1955 roku zawiera związek małżeński, co pozwala mu zamieszkać w Warszawie, - gdyż z racji działalności przeciw władzy komunistycznej - takiego prawa nie miał.

Żona Zdzisława, własny kąpielisko, Matka w domu, stabilizacja – do tego tęsknił przez długie dni i noce w więziennej celi. W krótkim czasie dzieci: Maria – 1956 r. i Zofia – 1957 r. Na przestrzeni lat 1980-1987 pięcioro wnucząt powiększa rodzinę.

Po pięciu latach pracy w Instytucie Wydawniczym PAX przeniesiony w 1960 r. do „Inco-Veritas” gdzie pracuje na różnych stanowiskach do roku 1993. Pracę kończy i odchodzi na emeryturę ze stanowiska Dyrektora Zakładu Chemii Budowlanej „Inco”, przodującej wówczas jednostki koncernu.

Emerytura to nie okres wypoczynku ale intensywnego zaangażowania w pracę społeczną. W szeregi Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej wstąpił na początku działalności Związku z chwilą uformowania Koła Sokołów Podlaski „Sęp-Proso” – wchodzącego w skład Okręgu Warszawa-Wschód „Białowieża”.

Od kwietnia 1993 r. pełni już funkcję Skarbnika w Zarządzie Głównym ŚZZAK. Na Zjeździe Delegatów ŚZZAK w kwietniu 1996 r. wybrany zostaje Wiceprezesem Zarządu Głównego ŚZZAK.

Wykonując Uchwały IV Zjazdu Delegatów ŚZZAK, organizuje szereg konferencji i sesji popularno-naukowych, przykładowo „Woja domowa czy okupacja”, „Patriotyzm Polski – jaki jest, jaki winien być”, „Proces moskiewski”, „Generał Nil”, „Polskie Państwo Podziemne” – których dorobek wydany został w formie książkowej w wersji polsko-angielskiej, przy pomocy i wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz przekazany do wszystkich placówek dyplomatycznych Polski i do polskich organizacji kombatanckich na świecie.

Choroba sprawiła, że w latach 1999-2005 przeszedł „w stan spoczynku”, by ponownie wrócić do pracy związkowej w kadencji 2005-2008. Jednak różnice w poglądach na sposoby realizacji celów i bieżącej polityki kadrowej sprawiły, że zrezygnował z funkcji Wiceprezesa ZG i wycofał się z działalności związkowej na szczeblu centralnym koncentrując się na pracy w swoim macierzystym Obwodzie „Sęp-Proso” – Sokołów Podlaski, gdzie w ostatnim 10-leciu ub. wieku inicjował powstanie szeregu upamiętnień czynu niepodległościowego, z których wymienić należy Pomnik Niepodległości zaprojektowany przez prof. Jerzego Kalinę.

Jest inwalidą wojennym III grupy. Kawaler Orderu Wojennego Virtuti Militari i Krzyża Walecznych. Posiada także inne odznaczenia państwowe i wojskowe. W grudniu 2009 r. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przyznała Kol. Stanisławowi Oleksiakowi Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej

15 maja 2010 r. decyzją IX Zjazdu Delegatów ŚZZAK – Nadzwyczajnego zostaje wybrany na Prezesa Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

*Material opracowały:
Halina Gronczewska
Sylvia Kaczanowska
Biuro ZG ŚZZAK*